

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN

TỔ LỊCH SỬ ĐỊA LÝ

MÔN LỊCH SỬ - ĐỊA LÝ 8

(Từ ngày 03/02/2025 đến ngày 09/02/2025)

Bài 16. NHẬT BẢN

A. LÝ THUYẾT

1. Cuộc Duy tân Minh Trị

- Năm 1868, Thiên hoàng Minh Trị bắt đầu tiến hành duy tân đất nước:

Lĩnh vực cải cách	Nội dung
Chính trị	Thành lập chính phủ mới, ban hành Hiến pháp (1889), lập Quốc hội.
Kinh tế	Thống nhất tiền tệ và thị trường, cho phép mua bán ruộng đất, xây dựng đường xá, cầu cống... phát triển kinh tế TBCN
Giáo dục	- Thi hành chế độ giáo dục bắt buộc, tăng cường nội dung khoa học - kỹ thuật, cử thanh niên ưu tú du học ở phương Tây.
Quân sự	- Tổ chức và huấn luyện quân đội theo kiểu phương Tây, thực hiện chế độ nghĩa vụ quân sự. - Đóng tàu chiến, sản xuất vũ khí....

- Ý nghĩa:

+ Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.

+ Đưa Nhật Bản trở thành một nước có nền kinh tế công, thương nghiệp phát triển nhất Châu Á, giữ vững được độc lập chủ quyền trước làn sóng xâm lược của đế quốc phương Tây.

2. Sự hình thành chủ nghĩa đế quốc ở Nhật Bản vào cuối thế kỉ XIX, đầu thế kỉ XX

- Cuối thế kỉ XIX, nhiều công ti độc quyền xuất hiện giữ vai trò to lớn trong đời sống kinh tế, chính trị của Nhật Bản: Mit-xui, Mit-su-bi-si...

- Đầu thế kỉ XX, Nhật Bản thi hành nhiều chính sách xâm lược và bành trướng: chiến tranh Trung – Nhật (1894 – 1895), chiến tranh Nga- Nhật (1904-1905), ...

→ Nhật Bản trở thành đế quốc hùng mạnh ở Châu Á.

B. LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG

Câu 1: Ý nghĩa của cuộc Duy tân Minh Trị là?

- A. Giúp cho Nhật Bản giữ được độc lập, chủ quyền
- B. Mở đường cho sự phát triển của chủ nghĩa tư bản ở Nhật Bản.
- C. Có ảnh hưởng nhất định đến cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc ở một số nước châu Á (trong đó có Việt Nam)
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 2: Kết quả của cuộc Duy tân Minh Trị là?

- A. Nước Nhật thoát khỏi nguy cơ trở thành thuộc địa của thực dân phương Tây
- B. Giúp Nhật Bản phát triển vượt bậc trên các lĩnh vực kinh tế, chính trị, giáo dục, khoa học - kĩ thuật, có vị thế bình đẳng với các nước Âu - Mỹ.
- C. Cả hai đáp án trên đều đúng
- D. Đứng đầu thế giới ngành công nghiệp nặng

Câu 3: Giáo dục thời Duy tân Minh Trị có gì nổi bật?

- A. Thi hành chính sách giáo dục bắt buộc
- B. Chú trọng nội dung khoa học - kĩ thuật trong chương trình giảng dạy
- C. Cử những học sinh ưu tú du học ở phương Tây
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 4: Nội dung chính của cuộc Duy tân Minh Trị về quân sự là ?

- A. Tổ chức và huấn luyện quân đội theo kiểu phương Tây, thực hiện chế độ nghĩa vụ thay cho chế độ trưng binh.
- B. Phát triển công nghiệp đóng tàu, sản xuất vũ khí....
- C. Học tập các chuyên gia quân sự nước ngoài về lục quân, hải quân.Đ.
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 5: Nội dung chính của cuộc Duy tân Minh Trị về kinh tế ?

- A. Thống nhất tiền tệ và thị trường, cho phép mua bán ruộng đất và tự do kinh doanh
- B. Xây dựng đường xá, cầu cống...
- C. Cả hai đáp án trên đều đúng
- D. Đáp án khác

Câu 6: Nội dung chính của cuộc Duy tân Minh Trị về chính trị ?

- A. Thành lập chính phủ mới, xoá bỏ tình trạng cát cứ.
- B. Ban hành Hiến pháp năm 1889 với quyền lực tối cao thuộc về Thiên hoàng.
- C. Đưa quý tộc tư sản hoá và đại tư sản lên nắm quyền.
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 7: Sau khi tìm hiểu về lịch sử Nhật Bản từ giữa thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX, theo em, cần học hỏi điều gì để đất nước phát triển?

Bài 17. AN ĐỘ

A. LÝ THUYẾT

1. Tình hình kinh tế

- Giữa thế kỷ XIX, thực dân Anh đã hoàn thành việc xâm lược và đặt ách thống trị đối với Ấn Độ.

- Cướp đoạt ruộng đất lập đồn điền chỉ trồng cà phê, bông, thuốc phiện, ... → thiếu hụt lương thực, nạn đói xảy ra.

2. Tình hình chính trị, xã hội

a. Chính trị:

Thực dân Anh thực hiện chính sách cai trị hà khắc, khơi sâu mâu thuẫn chủng tộc, đẳng cấp.

b. Xã hội:

Nhân dân Ấn Độ đấu tranh với nhiều hình thức, tầng lớp tham gia, gồm cuộc khởi nghĩa Xi-pay, nông dân, tư sản (đại diện là Đảng Quốc đại) và công nhân.

B. LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG

Câu 1: Chính quyền thực dân tăng cường chiếm đoạt ruộng đất để?

- A. Mở rộng lãnh thổ
- B. Để vơ vét tài sản
- C. Lập đồn điền
- D. Đáp án khác

Câu 2: Tình hình kinh tế ở Ấn Độ nửa sau thế kỉ XIX là?

- A. Chính sách vơ vét, bóc lột của Anh đã để lại nhiều hậu quả nghiêm trọng
- B. Trong công nghiệp: thực dân Anh đẩy mạnh khai thác hầm mỏ, phát triển công nghiệp chế biến, mở mang hệ thống đường giao thông, áp đặt nhiều thứ thuế,...
- C. Thực dân Anh tiến hành cuộc khai thác Ấn Độ một cách quy mô, ra sức vơ vét nguồn nguyên liệu và bóc lột nhân công để thu lợi nhuận tối đa.
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 3: Tình hình chính trị ở Ấn Độ nửa sau thế kỉ XIX là?

- A. Đến giữa thế kỉ XIX, thực dân Anh đã hoàn thành việc xâm chiếm và áp đặt ách cai trị ở Ấn Độ
- B. Trong quá trình cai trị Ấn Độ, thực dân Anh đã thi hành nhiều biện pháp nhằm áp đặt và củng cố quyền cai trị trực tiếp ở quốc gia này
- C. Để tạo chỗ dựa vững chắc cho nền thống trị, thực dân Anh đã: nhượng bộ tầng lớp trên của phong kiến bản xứ, biến bộ phận này thành tay sai; đồng thời tìm cách khơi sâu sự cách biệt về chủng tộc, tôn giáo,... ở Ấn Độ.
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 4: Trước hành động xâm nhập và từng bước xâm lược của thực dân phương Tây, nhân dân các nước Đông Nam Á và Ấn Độ có thái độ?

- A. Tổ ra nhún nhường, cam chịu
- B. Thể hiện hòa chí, đầu hàng
- C. Liên tục nổi dậy đấu tranh nhằm bảo vệ/ giành lại nền độc lập
- D. Đáp án khác

Câu 5: Mục đích các nước phương Tây đến Ấn Độ và Đông Nam Á là để?

- A. Xâm lược
- B. Xâm chiếm thị trường
- C. Vơ vét tài nguyên và bóc lột nhân công
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Bài 18. ĐÔNG NAM Á

1. Phong trào giải phóng dân tộc ở Đông Nam Á từ nửa sau thế kỉ XIX

- Sau thế kỉ XIX, phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc diễn ra ở khắp nơi.

Tên nước	Thời gian	Phong trào tiêu biểu
In-đô-nê-xia	1873-1903	Chiến tranh giành độc lập của nhân dân Hồi quốc A-chê (Aceh).
	1890-1907	Khởi nghĩa nông dân đảo Gia-va do Sa-min (Samin) lãnh đạo.
Phi-lip-pin	1892-1896	Cuộc đấu tranh theo đường lối ôn hoà của Liên minh Phi-lip-pin do Hô-xê Ri-xan thành lập.
	1896-1897	Khởi nghĩa Bô-ni-pha-xi-ô (Bonifacio) theo xu hướng bạo động
Việt nam	1885-1896	Phong trào Cần vương.
	1884-1913	Khởi nghĩa Yên Thế.
Cam-pu-chia	1864-1865	Khởi nghĩa của A-cha Xoa (Achar Soa) chống lại triều đình thân Pháp và thực dân Pháp.
	1876	Hoàng thân Si-vô-tha (SiVotha) lãnh đạo nhân dân chống thực dân Pháp và xây dựng vương quốc độc lập Cơ-rắc.
	1885-1886	Khởi nghĩa nông dân chống Pháp dưới danh nghĩa Hoàng thân Si-vô-tha.

2. Phong trào giải phóng dân tộc ở Đông Nam Á đầu thế kỉ XX

- Đầu thế kỉ XX, phong trào giải phóng dân tộc tiếp tục lan rộng dưới nhiều hình thức khác nhau, có sự tham gia của nhiều tầng lớp xã hội.

- Đấu tranh vũ trang tiếp tục bùng nổ, tiêu biểu là khởi nghĩa Pha-ca-đuốc (1901 – 1903), Ong Kẹo (1901 – 1937) ở Lào...

- Sự tham gia của tầng lớp trí thức và công nhân như: Hội Thanh niên Phật tử (Mi-an-ma, 1906), Hiệp hội công nhân đường sắt (In-đô-nê-xi-a, 1905).

→ Truyền bá tư tưởng dân chủ, kêu gọi cải cách, nâng cao dân trí, dân quyền.

B. LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG

1. TRẮC NGHIỆM: khoanh tròn vào đáp án đúng nhất

Câu 1: Do không tán thành cải cách ôn hòa, tháng 1/1892, Bô-ni-pha-xi-ô thành lập?

- A. “Liên minh Phi-lip-pin”
- B. “Liên hiệp những người con yêu quý của nhân dân”
- C. “Liên hiệp Phi-lip-pin”
- D. “Liên hiệp hòa bình Phi-lip-pin”

Câu 2: Xu hướng cải cách của Hô-xê Ri-dan dùng hình thức đấu tranh?

- A. Đấu tranh kịch liệt
- B. Đấu tranh không tiếng súng
- C. Đấu tranh ôn hòa
- D. Đấu tranh chính trị

Câu 3: Hô-xê Ri-dan thành lập “Liên minh Phi-lip-pin” gồm?

- A. Trí thức yêu nước
- B. Địa chủ, tư sản tiến bộ
- C. Một số hộ nghèo
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 4: Đầu thế kỉ XX, phong trào đấu tranh ở In-đô-nê-xi-a của công nhân phát triển với sự ra đời của ?

- A. Hiệp hội công nhân đường sắt (1905)
- B. Hiệp hội công nhân xe lửa (1908)
- C. Đảng Cộng sản In-đô-nê-xi-a (1920)
- D. Cả ba đáp án trên đều đúng

Câu 5: Cuộc cách mạng năm 1896 - 1898 đã lật đổ ách thống trị của?

- A. Thực dân Tây Ban Nha
- B. Thực dân Pháp
- C. Thực dân Anh
- D. Đế quốc Mỹ

Câu 6: Nhân dân thành phố Ca-vi-tô nổi dậy khởi nghĩa chống?

- A. Thực dân Tây Ban Nha
- B. Thực dân Pháp
- C. Thực dân Anh
- D. Đế quốc Mỹ

C. DẶN DÒ

- **HỌC SINH HỌC BÀI CŨ, ĐỌC TRƯỚC BÀI 12,13-PHẦN ĐỊA LÍ TRONG SGK**

- **HOÀN THÀNH BÀI TẬP VÀO PHIẾU HỌC TẬP**

Mọi thắc mắc quý PHHS và học sinh vui lòng liên hệ:

GVBM: Thầy Nguyễn Ngọc Chính

SĐT: 0967293940